

MUZEALNE ROZMAITOŚCI

Nr 1
Rok 2015

MAGAZYN INFORMACYJNY MUZEUM ROMANTYZMU W OPINOGÓRZE

Kiedy kwiaty ...

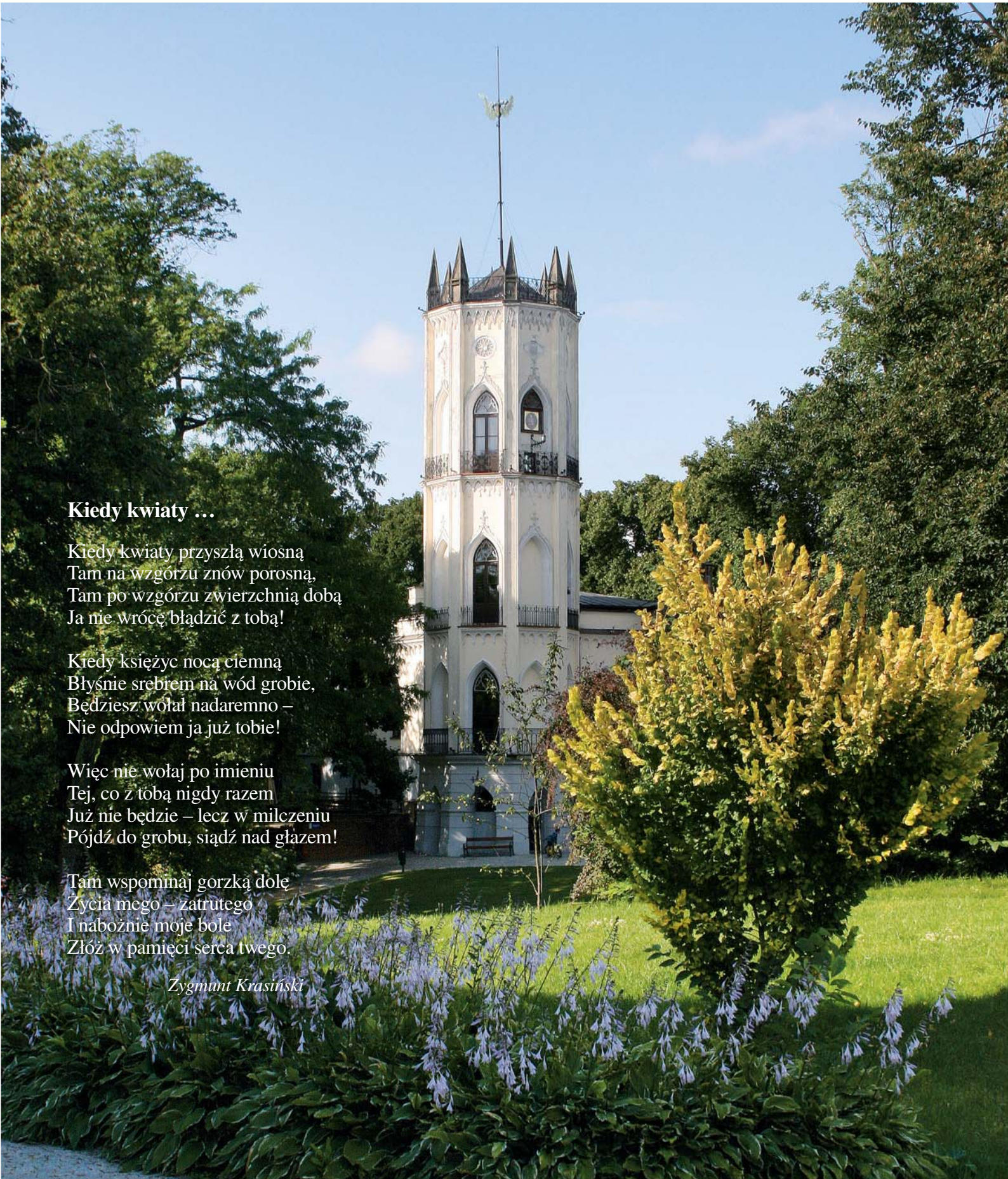
Kiedy kwiaty przyszłą wiosną
Tam na wzgórzu znów porosną,
Tam po wzgórzu zwierzchnią doba
Ja nie wrócę błdzić z tobą!

Kiedy księżyc nocą ciemną
Błyśnie srebrem na wód grobie,
Będiesz wołał nadaremno –
Nie odpowiem ja już tobie!

Więc nie wołaj po imieniu
Tej, co z tobą nigdy razem
Już nie będzie – lecz w miłczeniu
Pójdź do grobu, siądź nad głazem!

Tam wspominaj gorzką dołę
Życia mego – zatrutego
I nabożnie moje bole
Złóż w pamięci serca twego.

Zygmunt Krasiński

W NUMERZE:

O Muzeum Romantyzmu...

Wydarzyło się

Niezrealizowany pomnik nagrobny Zygmunta Krasińskiego

Maria Urszula z Radziwiłłów Krasińska – matka poety

Pisano o Opinogórze...

Zakątek poezji

Z kroniki muzealnej

Generał Krasiński mało znany

Rzeźby Mieczysława Weltera

180. rocznica pierwszego wydania Nie-Boskiej Komedii

Książki w Oficynie

Zapowiedzi

Redaktor naczelny:

Roman F. Kochanowicz

Zdjęcia:

Zbiory własne Muzeum Romantyzmu

Wydawca:

Muzeum Romantyzmu

w Opinogórze

ul. Zygmunta Krasińskiego 9

06-461 Opinogóra Górna

tel./fax 23 671 70 25

www.muzeumromantyzmu.pl

e-mail: mr@muzeumromantyzmu.pl

Redakcja techniczna i druk:

Drukarnia Sprint s.c.

06-400 Ciecchanów

ul. Pułtуска 70

tel. 23 673 34 30

Nakład:

500 egzemplarzy

Z dużą przyjemnością oddajemy w Państwa ręce pierwszy numer „Muzealnych Rozmaitości”. To nasza nowa publikacja – magazyn informacyjny, w którym zamieszczamy nie tylko krótkie wzmianki, o tym co było i co będzie w Muzeum, ale też przybliżamy czytelnikom historię Opinogóry i rodu Krasińskich, a przede wszystkim postać poety Zygmunta Krasińskiego. Magazyn będzie ukazywał się dwa razy w ciągu roku, w maju i w grudniu. Zachęcamy wszystkich czytelników do współpracy, bardzo chętnie na łamach naszego pisma zaprezentujemy twórczość współczesnych poetów czy wspomnienia związane z pobytem w Muzeum.

Życzę milej lektury.

*Roman F. Kochanowicz
Dyrektor Muzeum Romantyzmu
w Opinogórze*

Karykatura Zygmunta Krasińskiego. Rysunek Eryka Lipińskiego, lata 80. XX w., ze zbiorów Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego w Warszawie

Mazowsze.
serce Polski

Izabela Wróblewska

O Muzeum Romantyzmu...

Muzeum Romantyzmu w Opinogórze otwarto 20 maja 1961 roku. Już w końcu lat pięćdziesiątych zaczęto zastanawiać się nad odbudową zniszczonego w czasie obu wojen dziewiętnastowiecznego zameczku.

W roku 1957 powstało Towarzystwo Miłośników Ziemi Ciechanowskiej, które od razu zajęło się tą sprawą, uznając ją za jedno ze swoich najważniejszych zadań. Po wielu dyskusjach dotyczących możliwości wykorzystania odbudowanego budynku, w czerwcu 1958 roku zapadła ostateczna decyzja. Postanowiono utworzyć muzeum poświęcone epoce romantyzmu. Miało się ono zająć tym okresem ze szczególnym uwzględnieniem poety Zygmunta Krasińskiego, przedstawiciela rezydującego niegdyś w Opinogórze rodu.

Pierwsza ekspozycja muzealna stanowiła rekonstrukcję klimatu romantycznego. Pokazywano zaledwie kilka przedmiotów związanych z rodem Krasińskich oraz z historią XIX wieku. W miarę upływu czasu zbiory muzealne powiększały się. Zmieniał się również charakter samej ekspozycji. Pojawiało się coraz więcej pamiątek, rozszerzała się tematyka, którą interesowało się muzeum.

W roku 1990 do kompleksu muzealnego włączono dawną oficynę dworską. A w 2008 otwarto kolejny budynek muzealny – dwór. Powstał on na miejscu budynku rozebranego przez Krasińskich na początku XX wieku.

Obecnie zespół rezydencjonalny stanowiący Muzeum Romantyzmu tworzy kilka obiektów, część z nich to budowle zabytkowe, część to nowe budynki. W neogotyckim

zameczku znajduje się ekspozycja biograficzna poświęcona Zygmuntowi Krasińskiemu, natomiast w oficynie dworskiej prezentowana jest stała wystawa portretów Krasińskich, a także ekspozycja poświęcona legendzie napoleońskiej. Ponadto znajdują

się tu sale wystaw czasowych. We dworze prezentowane jest malarstwo romantyczne. Mieści się w nim również administracja muzealna. W dziewiętnastowiecznym domku ogrodnika, po przeprowadzeniu przebudowy znalazł miejsce lokal gastronomiczny – „Gościniec Ogrodnika”. W położonej obok niego oranżerii (oddanej do użytku w 2014 r.) mieszczą się nowoczesne przestrzenie ekspozycyjne (przeszklone skrzydła budynku, podziemia) oraz duża sala koncertowa. Z kolei na terenie folwarku, nowego założenia zbudowanego w latach 2008 – 2012, znajduje się plac zabaw dla dzieci i kawiarnia dla ich rodziców. Ponadto przed bramą wjazdową na teren muzeum znajduje się domek z kolumnami wybudowany w końcu XIX wieku. Obecnie mieści się w nim mieszkanie służbowe.

Działania dzisiejszego Muzeum Romantyzmu to przede wszystkim gromadzenie przedmiotów związanych z romantyzmem polskim i europejskim, tak w zakresie historii, jak i sztuki, literatury i kultury

materialnej. Ponadto w kręgu zainteresowań muzeum pozostają pamiątki związane z historią rodziny Krasińskich, a szczególnie

Zameczek

z poetą Zygmuntem Krasińskim oraz szeroko rozumianą epoką napoleońską. W zbiorach znajdują się archiwalia i zasoby biblioteczne, których tematyka łączy się z profilem placówki.

Najciekawsze dziś eksponaty muzeum to m. in. teka Napoleona, portret Zygmunta Krasińskiego, namalowany przez jego żonę, Elizę z Branickich Krasińską, miedzioryt odbity na jedwabiu przedstawiający drzewo genealogiczne rodu Krasińskich, portrety znaczących przedstawicieli tej rodziny.

Muzeum organizuje szereg atrakcyjnych imprez. Część z nich ma charakter stały. Są to Imieniny Zygmunta (2 maja każdego roku), Noc Muzeów (najbliższa 16 maja). Warto również wspomnieć o organizowanych nieprzerwanie od lat siedemdziesiątych koncertach muzyczno-poetyckich. Można na nich posłuchać muzyki oraz recytacji

Dwór

dokończenie na str. 4

Izabela Wróblewska

O Muzeum Romantyzmu...

dokończenie ze str. 3

w wykonaniu znanych i cenionych artystów polskiej sceny i filmu. Koncerty odbywają się zawsze w drugą niedzielę miesiąca.

Opinogórski kościół i cmentarz stanowiły niegdyś integralną część rezydencji Krasieńskich. Dziś znajdują się poza kompleksem muzealnym, ale pod względem historycznym łączą się z nim. W świątyni na uwagę zasługuje nagrobek matki Zygmunta Krasieńskiego – Marii z Radziwiłłów Krasieńskiej. W podziemiach natomiast znajdują się krypty grobowe członków rodu Krasieńskich. Pochowano tu poetę i jego najbliższych. Na cmentarzu można odnaleźć kilka starych, dziewiętnastowiecznych grobów. Są tu pochowani ludzie związani z domem Krasieńskich, m. in. lekarz Franciszek Girardot, bona Zygmunta Helena de la Haye, jego niania Katarzyna Rozpędowska, nauczyciel Alojzy Chiarini.

Cały kompleks muzealny oraz kościół i cmentarz otoczone są pięknym założeniem parkowym utrzymanym w stylu dziewiętnastowiecznego krajobrazowego ogrodu angielskiego. Poza wymienionymi już głównymi obiektami rezydencji znajdują się tutaj zarówno historyczne, jak i współcze-

sne elementy małej architektury ogrodowej. U podnóża zameczku stoi wystawiony w XIX wieku, krzyż Bolesława IV, poświęcony mazowieckiemu księciu, który zginął tu podczas polowania. W parku można zobaczyć kamienne meble, np. fotel i stół stojące pod lipą w pobliżu oficyny, kamienny fotelik nazywany fotelikiem Cieszkowskiego (od nazwiska przyjaciela Zygmunta) usytuowany pod modrzewiem przy bramie prowadzącej do kościoła. Niedaleko dworu znajduje się tzw. ławeczka Amelii z I połowy XIX wieku, wystawiona przez pierwszą miłość Zygmunta Krasieńskiego, Amelię Załuską. Jak głosi legenda ten, kto na niej usiądzie zakocha się prawdziwą romantyczną miłością. Również obok dworu stoi pomnik Zygmunta Krasieńskiego,

praca Mieczysława Weltera, wyłoniona w konkursie na pomnik poety w roku 1989.

Park opinogórski posiada ponad 5 km alejek spacerowych prowadzących wśród zabytkowego drzewostanu oraz stawów. Pozwala to na wypoczynek z dala od miejskiego zgiełku.

Orangeria nocą

Plac zabaw

Pomnik Zygmunta Krasieńskiego

Park

Wydarzyło się:

Koncerty niedzielne:

Podczas pierwszego koncertu w roku 2015, który odbył się **11 stycznia** (wg kolejności nr 532), wystąpiła Danuta Błażejczyk – artystka lubiana zarówno przez

odbiorców, jak i krytyków muzycznych, ceniona szczególnie za niebanalny repertuar, wspaniałe warunki wokalne, specyficzną barwę głosu i niebywałą muzykalność.

8 lutego 2015 r. (koncert nr 533) – sympatycy opinogórskich koncertów mieli okazję uczestniczyć w porywającym operetkowym widowisku pt.: „Karnawał z Chopinem” za sprawą zespołu Artes Ensemble. W świat operetki, arystokratycznych salonów i miłosnych intryg przeniósł melomanów zachwycający, pełen ekspresji

śpiew sopranistki, zaś duet wiolonczeli i fortepianu zapewnił najwyższy poziom artystyczny.

8 marca 2015 r. w Oranżerii miał miejsce koncert nr 534. Za sprawą artystów Macieja Kłocińskiego i Tadeusza Kwiatkowskiego odbyliśmy sentymentalną podróż w świat piosenki retro, jak również mieliśmy okazję wysłuchać szlagierów i romansów rosyjskich.

12 kwietnia 2015 r. w Oranżerii podczas 535 koncertu wystąpili: Dariusz Jakubowski (recytacje) oraz uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. St. Moniuszki w Ciechanowie oraz Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. A. Krzanowskiego w Mławie.

Koncerty sobotnie:

24 stycznia 2015 r. został zapoczątkowany nowy cykl koncertów, które odbywać się będą w czwarte soboty każdego miesiąca o godz. 17.00.

Cykl zainaugurował koncert z udziałem Krystyny Tkacz, polskiej aktorki teatralnej, filmowej i telewizyjnej, której towarzyszyła Urszula Borkowska, kompozytorka, aranżerka i pianistka. Krystyna Tkacz zaśpiewała piosenki Kurta Tucholsky’ego.

28 lutego 2015 r. w Oranżerii wystąpiła Adrianna Biedrzyńska w recitalu „Ada to nie wypada”. Wieczór z Adrianną Biedrzyńską było to spotkanie z piosenką autorską w znakomitej interpretacji aktorskiej, sentymentalna podróż przez lata wokalnych występów scenicznych, wieczór wspomnień poprzez utwory z „Kabaretu Starszych Panów”, Jonasza Kofty, Agnieszki Osieckiej, Jerzego Satanowskiego, Włodzimierza Korcza, Wojciecha Młynarskiego, Juliana Tuwima.

28 marca 2015 r. wystąpiła w Oranżerii z „Muzyczną bombonierką” Basia Stępnia-Wilk (piosenkarka, kompozytorka, autorka tekstów), której towarzyszyli Jasek Kusek (fortepian) oraz Paweł Solecki (fagot, melodica, cajon, EW). Spotkanie z Basią Stępnia-Wilk i jej twórczością było szansą na uśmiech i odpoczynek, a przy tym obcowanie ze sztuką na najwyższym poziomie.

25 kwietnia 2015 r. w Oranżerii odbył się spektakl „Karin Stanek”. W ponad pół wieku od spektakularnego debiutu tytułowej piosenkarki Alina Moś-Kerger stworzyła monodram, w którym Agnieszka Wajs brawurowo wcieliła się w postać „pierwszej polskiej rokendrolowy”.

W dniach **19 – 24 stycznia 2015 r.** we współpracy z GOPS w Opinogórze Górnej odbyły się „Ferie w Muzeum”. Dla uczestników ferii przygotowane zostały liczne atrakcje, wśród których były warsztaty, zajęcia przeprowadzone w ramach spotkań z przedstawicielami Akademii Nauki, wycieczka do kina w Ciechanowie.

22 lutego 2015 r. w Oranżerii odbyło się drugie spotkanie w Saloniku Elizy. Gościem Saloniku była Kamila Olesińska-Augustyniak, tancerka flamenco. Choć taniec jest główną formą wypowiedzi p. Kamili to poezja towarzyszyła jej od zawsze, pozwalała nazywać uczucia i ubierać w słowa to co pozornie jest nieopisywalne. Salonik Elizy stał się okazją do wejścia w świat, w którym taniec i słowa stworzyły wspólną przestrzeń i doskonale się uzupełniły.

22 lutego 2015 r. w kościele parafialnym w Opinogórze odprawiona została uroczysta msza św. „W rocznicę urodzin i śmierci Zygmunta Krasińskiego”. Odświętnego charakteru mszy św. nadała prelekcja poświęcona echem w prasie zagranicznej po zgonie wieszczka oraz muzyczna oprawa w wykonaniu chóru Camertina działającym przy Szkole Muzycznej YAMAHA w Pułtsku.

Alicja Wodzyńska

Magdalena Bral

Niezrealizowany pomnik nagrobny Zygmunta Krasińskiego

Kwadrans przed północą 23 lutego 1859 r. zmarł w Paryżu Zygmunt Krasiński. W sobotę 26 lutego odbyła się eksportacja zwłok poety z domu przy ulicy Penthievre w Paryżu do kościoła parafialnego St. Philippe du Roule, gdzie o godz. 12 odprawione zostało nabożeństwo żałobne. Zabalsamowane ciało Zygmunta złożone zostało tymczasowo w grobach kościoła św. Magdaleny w Paryżu do czasu załatwienia formalności i przewiezienia do kraju. 30 maja trumnę ze zwłokami Krasińskiego wyprowadzono z kościoła św. Magdaleny, a w nocy z 2 na 3 czerwca przybyła do Warszawy i została złożona w kościele ojców kapucynów. Po odprawieniu żałobnego nabożeństwa, zwłoki umieszczono w podróźnej trumnie i przewieziono na wspianiałych sześciokonnych marach do rogatek, gdzie przełożono je na podróźny wóz pocztowy. Następnie przetransportowane zostały do Opinogóry. Dnia 4 czerwca odprawiono tam nabożeństwo żałobne, po którym złożono trumnę Zygmunta w kaplicy opinogórskiej między trumną matki i ojca.

Ciało Zygmunta przewieziono z Paryża w trumnie obitej amarantowym aksamitem z umieszczoną na wierzchu srebrną blachą z napisem: *Zygmunt Krasiński. Urodził się 19 lutego 1812, zmarł w Paryżu 22 lutego 1859 r.*

W sierpniu 1887 r. Opinogórę odwiedził młody Stefan Żeromski. Zwiedził on kościół oraz *wieczną sypialnię smutnego ducha poezji polskiej*. Wrażenia z tej wizyty spisał w dzienniku: (...) *Stoi tam na drewnianych podstawach sześć drewnianych trumien. Pośrodku stoi wielka, dębowa, zwykłego formatu – to trumna Wincentego. Obok tej – czarna, sukнем obita, otoczona srebrną lamą, mająca kształt zwykłej, podłużnej skrzyni, ściętej cokolwiek w głowach. Pośrodku płaskiego wieka przybita mosiężna tablica i dużymi literami wyryto na niej: „Zygmunt Krasiński †1859” Nic więcej. Obok dużej trumny małego ojca – mała trumienka czarna wielkiego syna.*

W związku ze zbliżającą się pięćdziesiątą rocznicą śmierci wieszczka, wnuk poety Adam Krasiński przedsięwziął ważną inicjatywę, *zaprzagnął teraz widocznym sposobem uczcić jego [tj. Zygmunta Krasińskiego] nie-spożyte zasługi i wykuć w marmurze tę uduchowioną postać, która, jak gwiazda płomienna świeci na horyzoncie naszej poezji*. Adam nosił się z tym zamiarem od dłuższego czasu, już w 1899 r. Władysław Rabski w relacji z wizyty w Opinogórze pisze, że wnuk *zamierza zbudować wielki grobowiec poecie i w tym celu postarał się już o kilka projektów architektonicznych*. Ostatecznie z propozycją wykonania projektu

spoczywają w podziemiach miejscowego kościoła. Pierwotnie planowano ustawić pomnik „na kościele”, lecz po poznaniu wnętrza przez Stanisława Lewandowskiego uznano, że ze względu na brak miejsca, mu-

St. R. Lewandowski przy pracy nad sarkofagiem Zygmunta Krasińskiego w Opinogórze

Projekt nagrobka (Tygodnik Ilustrowany 1925) – ostateczna wersja

tego dzieła zwrócił się do znanego polskiego rzeźbiarza, na stałe mieszkającego we Wiedniu Stanisława Romana Lewandowskiego. Informacja o tym zamiarze została zamieszczona na łamach *Bluszczu* w 1904 r.: *Ordynat hr. Adam Krasiński powołał artystę – rzeźbiarza Romana Lewandowskiego do rezydencji swej w Opinogórze i poruczył mu wykonanie sarkofagu dla poety – wieszczka Zygmunta Krasińskiego, którego zwłoki*

si być ścienny. Stanąć miał przy ścianie na wprost sarkofagu matki poety. *Sarkofag poety będzie w stylu renesansowym, z kolorowego marmuru, na górnej płycie będzie wyrzeźbiona w marmurze postać poety, w postawie leżącej. Trzy boczne płyty brązowe, dłuta włoskiego artysty, Franceschego, znajdują się już w kościele i przedstawiają sceny z utworów wielkiego poety tj. z „Irydiona”, „Psalmów” i „Nieboskiej komedii”*. Ciekawostką jest informacja, że jedna z płyt ilustruje *Psalm Dobrej Woli*, a nie jak to do tej pory błędnie powtarzano – *Przedświt*. Scena z *Przedświtu* miała zostać przedstawiona na czwartej, niestety nie zrealizowanej płycie.

Wszystkie roboty rzeźbiarskie miały być wykonane w pracowni artysty we Wiedniu (...) *ogólny koszt sarkofagu Zygmunta Krasińskiego obliczono na 4000 rubli. Roboty rozpoczną się dopiero w lipcu r. p., po odrestaurowaniu kościoła w Opinogórze*. *Prawdopodobnie odsłonięcie pomnika nastąpi nie wcześniej, jak za dwa lata. Pan Roman Lewandowski, który podjął się tej wdzięcznej pracy, otrzymał już od wnuka wieszczka zbiór portretów Zygmunta.*

Mija już trzy lata, jak ordynat opinogór-

ski zwrócił się do mnie z propozycją wykonania szkicu na sarkofag dla Zygmunta Krasińskiego. Szkic wykonałem – relacjonował dziennikarzowi *Tygodnika Ilustrowanego* w 1907 r. rzeźbiarz – Był on w stylu renesansowym włoskim, przypominającym pomnik Juliusza II. Z pierwszego szkicu artysta nie był zadowolony, gdyż nie odpowiadał on całkowiście duchowi Zygmunta.

Wiosną 1907 roku, powstał nowy szkic: sarkofag w formie prostej skrzyni obłożonej płaskorzeźbą z wyobrażeniami postaci z dzieł Krasińskiego, a na nim pełnoplastyczna figura wieszczka. Jeszcze w lipcu tego roku artysta

Zawiść, Siła brutalna w postaci kondotiera, dalej Anarchia, trzymająca w jednej ręce bombę i ciągnąca dziecko za sobą, dalej Rozpusta (i Pycha w jednej osobie) z pawiem u dołu, wkładająca jabłko w rękę Grzechowi. Ściana boczna z lewej strony (niewidzialna na fotografii) przedstawia Matkę Boską z pucharem łez polskich. Ściana z prawej (również niewidzialna na fotografii) przedstawia ruiny Colosseum z krzyżem.

Jednak w późniejszym czasie koncepcja sarkofagu musiała jeszcze ulec zmianie, ponieważ na fotografii z 1925 r. zatytułowanej *Grobowiec Zyg. Krasińskiego* zamieszczonej na łamach *Tygodnika Ilustrowanego* jego forma jest zupełnie inna od planowanej wcześniej. Po bokach umieszczono płaskorzeźby z przedstawieniem kłęczących: z lewej strony – rolnika, a z

prawy – rycerza. Pośrodku wryto napis: *ZYGMUNT KRASIŃSKI/1812-1859*, a przy dolnej krawędzi cytat z *Irydiona*: *ZMARTWYCHWSTANIE SZ NIE ZE SNU ALE Z PRACY WIEKÓW*.

Ostateczny termin wykonania nagrobka został wyznaczony na sierpień 1908 r. Niestety praca nie doczekała się realizacji, ponieważ nękany chorobą Adam Krasiński, w czerwcu 1908 r. udał się na kurację do Marienbadu, Wiednia i Ospedaletti we Włoszech, gdzie zmarł 17 stycznia 1909 r.

W 1997 r. wobec zbliżającej się 140. rocznicy śmierci poety Towarzystwo Miłośników Opinogóry, Towarzystwo Miłośników Ziemi Ciechanowskiej i Mazowieckie Towarzystwo Kultury, wystąpiły z projektem modernizacji podziemi grobo-

Projekt nagrobka z 1907 roku

wybrał się z gotowym szkicem do Opinogóry. Projekt oraz kompozycje ułożenia figury na sarkofagu uzyskały aprobatę wnuka poety. Wraz z ordynatem Lewandowski przystąpił do pracy nad stworzeniem samego portretu Zygmunta. Sarkofag miał być wykonany z kolorowego marmuru, a płaskorzeźby i figura być może z brązu lub białego marmuru. W 1908 w *Tygodniku Ilustrowanym* zamieszczono rycinę oraz opis modelu nagrobka: *Na sarkofagu napis: Zmartwychwstaniesz nie ze snu, ale z pracy wieków. Postać poety zrobiona będzie z białego tyrolskiego gruboziarnistego marmuru, a płaskorzeźba i podstawa z różowego, siedmiogrodzkiego, również gruboziarnistego. Materiały te nadają całości cechę monumentalności. Dzieło skończone będzie w marcu i zostanie wystawione w Wiedniu i w Warszawie. Zamieszczono także szczegółowy opis postaci alegorycznych: W pośrodku znajduje się Chrystus, przyjmujący Syna Marnotrawnego. Na prawo stoi Proroctwo, dalej w tym samym kierunku Wdowa polska, trzymająca koronę polską, niby swoje ukochane dziecię, za nią stojący Wieśniak polski podtrzymuje ją. U stóp wdowy chłopak wiejski, wijący wieniec Nadziei. Za chłopem stoi Poezycja i Sztuka. Z lewej strony obok Chrystusa*

rego weszło dwudziestu członków. Modernizację panteonu Krasińskich inicjatorzy widzieli poprzez opracowanie plastyczne przestrzeni grobowej, tj. ukazanie trumny poety przez osłonięcie jej szklana płytą oraz konserwację trumny. Pomnik nagrobny miał być realizacją projektu autorstwa Lewandowskiego. Przekucie tej rzeźby w marmurze byłoby możliwe, ponieważ ocalały gipsowe modele tego pomnika.

Galeria Rzeźby Polskiej w Starej Pomarańczarni w Łazienkach Królewskich w Warszawie posiada w depozycie gipsowe modele: figury Zygmunta Krasińskiego oraz bocznych figur rycerza i rolnika w skali 1:1, a także mały model w skali 1:3, które są własnością Muzeum Narodowego w Warszawie. Jednak inicjatywa umieszczenia nagrobka we wnętrzu kościoła nie uzyskała aprobaty władz kościelnych. Zniechęceni niepomyślną decyzją członkowie komitetu zaniechali dalszych prac, a pomnik ponownie nie doczekał się realizacji.

W ostatnich latach Muzeum Romantyzmu w Opinogórze powróciło do pomysłu wystawienia nagrobka Zygmunta Krasińskiego w podziemiach kościoła opinogór-

Model nagrobka w skali 1:3

skiego. Zawiązał się komitet budowy pomnika, nad którym honorowy patronat objął kardynał Józef Glemp. Odświeżenie nagrobka miało nastąpić w 2012 r. w 200. rocznicę urodzin poety. Niestety i tym razem nie udało się tego dokonać.

Stanisława Maliszewska

Maria Urszula z Radziwiłłów Kraśńska – matka poety

...Ach nie ujrzę nigdy tej ziemi, która mnie wykarmiła, tego domu, gdzie się wychowałem, tej kaplicy, gdzie matka ma snem spoczywa. Ach! Dźwięk jej dzwonu roztopiłby w łzach całą zakamieniałość, którą noszę w łonie! Wieczorem paść do modlitwy przed kratą, przy trumnie w świetle lampy; a z zewnątrz dochodzi aż do mnie śpiew oraczy, brzęk pługa, pierwszy krzyk ptaka nocnego, pierwsze westchnienie ponocnego wiewu, ostatnia nuta skowronka, ostanie pożegnania rozstających się wieśniaków; potem tyle wspomnień, całe dzieciństwo me przesuwają się przez kratę grobowca i otacza mnie przy zwłokach mej matki, potem jawi się łóżko śmierci i pożegnanie ostatnie, potem lata młodości...

Zygmunt Kraśński
Adam Szaleniec 1831 r.

W opracowaniach biograficznych Zygmunta Kraśńskiego opisuje się ważną rolę jaką odegrał w życiu poety jego ojciec gen. Wincenty Kraśński. A kim była matka Zygmunta?

Urodziła się 30 września 1779 r. Jej ojcem był książę Dominik Radziwiłł

z linii kleckiej młodszej nazywanej też berdyczowską, matką Konstancja z Czapskich, córka starosty knyszyńskiego Tomasza Czapskiego. Rodzice Marii zawarli związek małżeński 30 września 1778 r. w Warszawie. Było to małżeństwo nieudane, po okresie separacji, zakończyło się rozwodem 24 marca 1784 r. (inne źródła mówią że 1782 r.). Ojciec wkrótce założył nową rodzinę i przestał się córką interesować. Matka ponownie wyszła za mąż 1 września 1784 r. za swojego szwagra, wówczas już wdowca, marszałka Stanisława Małachowskiego i miała z nim córeczkę, która zmarła zaraz po narodzeniu. Maria zamieszkała wraz z matką i ojczymem w pałacu Czapskich przy Krakowskim Przedmieściu. Konstancja umarła na gruźlicę 9 marca 1791 r. Po śmierci żony marszałek całą swoją miłość rodzicielską (nie miał dzieci z pierwszego małżeństwa z Ursulą Czapską, siostrą Konstancji) przełał na Marię, starając się o należyte wychowanie i wykształcenie pasierbicy. Edukację jej

powierzono francuskiej guwernantce pannie Ballet, która tak gorliwie wpajała podopiecznej naukę francuskiego, że ta z czasem zupełnie zapomniała języka polskiego. Ubolewał nad tym marszałek i często w listach, gdyż w tym czasie przebywał za granicą, upominał Marię, aby nie zaniedbywała języka ojczystego. Maria pobierała także lekcje tańca i gry na harfie. Księżniczka nie należała do panien urodziwych. Była małego wzrostu, cerę miała chropowatą i czerwoną, oczy czarne, żywe, nos lekko zadarty. W kształtach była proporcjonalna i na tyle

Miniatury przedstawiające Marię Urszulę Kraśńską i małego Zygmunta przesłane w 1812 r. gen. Wincentemu Kraśńskiemu z Paryża do Rosji (mal. Vincent Bertrand)

powabna, że jak o niej mówiono *miała dosyć wdzięków, aby nadały wartość jej enocie*. Nawykła od dzieciństwa do towarzystwa czuła się w nim znakomicie. Miała dowcip na zawołanie i uprzejmą delikatność. Lubiła modne stroje. W domu marszałka pełniła funkcje łącznika towarzyskiego pomiędzy starą i młodą generacją Polaków.

Marszałek Małachowski długo zwlekał z wydaniem pasierbicy za mąż. W grę wchodził bowiem jej duży posag, który pragnął zachować w rodzinie. Kiedy nie udało się mu wyswatać swego bratanka Stanisława Aleksandra Małachowskiego, któremu jednak Maria nie przypadła do gustu, upatrzył dla niej nowego kandydata, wnuczka swej siostry Katarzyny Czackiej, Wincentego Kraśńskiego. Wincenty był 4 lata młodszy od Marii, więc czekano z oświadczeniami, aż osiągnie pełnoletność. Maria wówczas pisała do swojej przyjaciółki Anny Sapieżyny o swoim przyszłym kandydacie na męża: *Sądź, że wkrótce będę mogła coś stanowczego*

ci donieść, co się tyczy chłopczyka, jak go zawsze jeszcze nazywam. Rzeczy zaczynają się składać, czy na szczęście moje? Tego nie powiem, bo niestety, nie wiem. Trzeba długich lat, żeby móc powiedzieć w podobnym względzie, że dobrze się stało. O tem tylko zapewnić cię mogę, że puszczam się na to morze z chwiejącym się sercem, żadne złudzenie mnie nie omamia, mam oczy otwarte i przewiduję dobrze, że nie wszystko będzie różowem w tej sprawie, ależ trzeba na koniec powiedzieć: „Vogue la galere” (tł. z franc. przyjdź co może) i raz skończyć.

W lutym 1803 r. Wincenty Kraśński przybył do Warszawy i oświadczył się Marii. Dwudziestoletni młodzieniec starał się zaimponować w stolicy magnackim stylem życia, często bywając na balach i przyjęciach towarzyskich, otaczając się wynajętą służbą, kupując rzadką broń i pancerze do przyszłej zbrojowni itp. Pieniądze na to wszystko dostał od matki Antoniny z Czackich Kraśńskiej, która chciała udowodnić wszystkim, że małżeństwo jej syna z księżniczką nie będzie mezaliansem. Wyekwipowanie go, żeby godnie się zaprezentował drogo kosztowało starościny opinogórską, więc kiedy syn zaczął lekką ręką wydawać pieniądze matczyne, ta zaniepokojona strofowała go, domagając się, żeby przestał pić i grać w karty.

W dniu 25 lipca 1803 r. Antonina Kraśńska przyjechała do majątku kuzyrna marszałka Stanisława Małachowskiego w Białaczowie, gdzie Maria przebywała wraz z ojczymem i tu nastąpiło sfinalizowanie pertraktacji małżeńskich. Tak Maria pisała o tym do księżnej Anny Sapieżyny: *Powiedz twojemu mężowi, że zamęście moje się zbliża, i że trzeba koniecznie, abys jak najprędzej przyjechała, lubo ślub zapewne nie nastąpi, jak we wrześniu, ale nastąpi z pewnością; zerwanie już jest prawie niepodobnym, gdyż z matką wszystko ułożone, zostaje już tylko uzyskać przychylenie się formalne stryja, co jest rzeczą najłatwiejszą w całej sprawie, bo on zawsze pragnął tego małżeństwa.*

10 czerwca 1803 r. spisano intercyzę ślubną. Zapowiedzi wyszły w Warszawie i Kamieńcu Podolskim. Ślub odbył się 13 września 1803 r. w Warszawie w kościele Misjonarzy. Młodą parę połączył węzłem małżeńskim biskup kijowski Kasper Cieciszowski, którego marszałek zaprosił na tę uroczystość. W ceremonii ślubnej uczestniczyli marszałek Stanisław Małachowski, Antonina Kraśńska oraz liczne grono przyjaciół

*Nagrobek Marii Urszuli Krasieńskiej
w kościele opinogórskim*

i kuzynów. Do ołtarza pannę Marię prowadzili książę Ludwik Radziwiłł i Karol Czapski, od ołtarza już męzatkę odprowadzali rotmistrz Stanisław Małachowski i generał Mikołaj Bronikowski. Po ślubie w pałacu przy Krakowskim Przedmieściu odbyło się przyjęcie weselne na 40 osób.

W dniu 3 kwietnia 1804 r. przychodzi na świat pierwsze dziecko Marii i Wincetego, córka Laura Antonina, która umiera w kilka chwil po narodzeniu. Pochowana została w podziemiach kościoła w Krasnem.

W maju 1804 r. młode małżeństwo wyjechało do wód w Spa. Stamtąd pojechali do Paryża w odwiedziny do swoich przyjaciół księżstwa Anny i Aleksandra Sapiehów, dzięki którym po raz pierwszy zetknęli się z dworem cesarza Napoleona Bonaparte, poznając osobiście cesarza. Przedstawieni zostali również przebywającemu na emigracji Tadeuszowi Kościuszce.

Po powrocie do kraju państwo Krasieńscy udali się do Dunajowic do matki Wincetego. Marszałek Małachowski kupił dla pasierbicy sąsiednie dobra Bębnowkę, gdzie Wincenty zaczął gospodarować. Szybko jednak zniechęcił się rolą gospodarza i opuścił majątek, udając się z żoną do Warszawy. W 1806 r. przychodzi na świat druga córka Helena, która także umiera po narodzeniu i również zostaje pochowana w Krasnem.

Po pokonaniu Prus i wkroczeniu Napoleona do Warszawy, Wincenty stał się zagorzałym sympatykiem cesarza Francji. W kwietniu 1807 r. został dowódcą dobrowolnego Pułku Szwoleżerów Gwardii i przeszedł z nim szlak bojowy od Hiszpanii po Rosję. Dzielną rolę w wojnie odegrała z Wincentem do Chantilly pod Paryżem. W mieście tym wyznaczony został punkt

zborny pułku. Stamtąd Wincenty pomaszewował ze swoimi żołnierzami do Hiszpanii. Maria zaś udała się do Paryża, gdzie miała oczekiwać na rychły powrót męża. Wojna w Hiszpanii się przeciągnęła, więc Wincenty mało kiedy miał okazję widywać młodą żonę. Wystarał się za to dla Marii o względy cesarzowej Józefiny, która często zapraszała Krasieńską do swojej posiadłości w Malmaison. Latem 1809 r. Maria towarzyszyła Napoleonowi i Józefinie w podróży do Strasburga i przebywała przez pewien czas na dworze cesarzowej.

W Paryżu 19 lutego 1812 r. Maria Krasieńska urodziła syna – Napoleona Stanisława Adama Feliksa Zygmunta, który po matce dziedziczył nadmierną wrażliwość, skłonność do melancholii, czerwoną cerę oraz kruche zdrowie i system nerwowy.

W 1814 r., po abdykacji cesarza Francji, wraz z mężem i synem wróciła do kraju i zajęła się życiem rodzinnym oraz wychowaniem jedynaka. Latem dla poratowania zdrowia przebywała w Opinogórze, zimą w Warszawie.

Generał Wincenty Krasieński okazał się bardzo troskliwym i czułym mężem dla Marii, cierpliwie znoszącym rozstrojone nerwy żony, jej prawdziwe i urojone choroby, trudne usposobienie. Pieczołowicie pielęgnowana przez małżonka, po ciężkiej chorobie zmarła na gruźlicę, na którą zresztą cierpiała od dzieciństwa, w dniu 12 kwietnia 1822 r. w Warszawie.

Najgorętszym jej pragnieniem, wyrażonym w testamencie, było, aby jedyny syn wyrósł na dobrego chrześcijanina i dobrego Polaka.

Śmierć Marii była dotkliwym ciosem dla gen. Krasieńskiego i dziesięcioletniego Zygmunta. Obaj ze stratą żony i matki do końca życia nie potrafili się pogodzić. Nie uczestniczyli w uroczystościach pogrzebowych w Warszawie. Generał natychmiast po zgonie małżonki wyjechał z synem do Opinogóry, pragnąc oszczędzić dziecku strasznego widoku zamykania trumny ze zwłokami matki i samego pogrzebu.

Eksportacja zwłok Marii z pałacu przy Krakowskim Przedmieściu do kościoła ojców Kapucynów odbyła się 15 kwietnia po południu, nazajutrz odprawiono uroczyste nabożeństwo żałobne, po czym nastąpiło przewiezienie zwłok do Zegrza, gdzie trumna z jej ciałem została złożona tymczasowo w grobie rodzinnym Józefa Krasieńskiego. Pozostawała tam do czasu ukończenia budowy kościoła w Opinogórze, który został konsekrowany 18 października 1822 r. Po nabożeństwie żałobnym w ciechanowskiej farze, w dniu 20 października 1822 r. wyruszył z Ciechanowa do Opinogóry kondukt z prochami Marii Krasieńskiej. Tu odbyły się

wielkie uroczystości pogrzebowe z licznym udziałem najbliższej rodziny, duchowieństwa, krewnych, przyjaciół i okolicznej ludności. Następnie trumna Marii spoczęła w podziemiach kościoła opinogórskiego.

Spełniło się jej życzenie zapisane w testamencie z czerwca 1821 r., aby pochowano ją w Opinogórze, a nie w Krasnem, gdzie spoczywają jej córki.

Wnętrze kościoła opinogórskiego zdobi nagrobek Marii dłuta rzeźbiarza włoskiego Luigiego Pampaloniego, wykonany na zamówienie Wincetego Krasieńskiego we Florencji w 1841 r. Pierwotnie nagrobek przechowywany był w sieni pałacu w Warszawie, następnie w sierpniu 1881 r. przewieziono go do nowego kościoła w Opinogórze.

Po Marii Urszuli Krasieńskiej do naszych czasów zachowały się nieliczne pamiątki: rysunek ze sceną rycerską (posłużył jako ilustracja do pierwszego wydania utworu J. U. Niemcewicza *Jan z Tęczyna* wydanego w 1825 r.), fragmenty listów wykorzystanych przez Juliana Falkowskiego w tomie 1 *Obrazów z życia kilku ostatnich pokoleń w Polsce* oraz zbiór 21 listów z lat 1808–1810 adresowanych do Jana Nepomucena Małachowskiego, w których Maria opisuje swój pobyt w Paryżu, dwór cesarzowej Józefiny i donosi o rozmaitych plotkach krążących w stolicy Francji. Informuje także o wojnie Napoleona w Hiszpanii.

Tęsknota za utraconą w dzieciństwie matką podążała za poetą przez całe jego życie. Często wspominał ją w swojej twórczości i listach.

...Moja matka już od dawna spoczywa w trumnie wyłożonej błękitnym aksamitem ze złotą książeczką koroną na wieku...

(Z listu Zygmunta Krasieńskiego do Henryka Reeve'a, Genewa, 21 listopada 1831 r.)

... Nie zapomnę tej chwili, gdy Zygmunt siedząc z nami w pierwszym pokoju na dole, od głównych drzwi tego pałacu po lewej stronie, opowiadał nam, jak w tej komnacie ujrzał po śmierci swoją matkę Marię z książką Radziwiłłów. – Kiedy siedziałem na sofce – mówił – i zadumany podniosłem oczy ku stronie kominka, ujrzałem moją matkę, jak stała i spojrzenie swe łzawe a rzewne we mnie utopiła. Ręce białe jak alabaster miała załamane. Ach! Uczułem w sobie naprzód dreszcz lodowy, ale później zaczęło mnie ogrzewać jakieś nieopisane uczucie radości; promień jej oczu, padając na mnie, coraz mnie więcej ożywia. Znikło widzenie, a ja się długo z miejsca ruszyć nie mogłem! – I wyrzekłszy te słowa, smutnie opuścił głowę na piersi i długo milczał. ...

(Kazimierz W. Wójcicki „Pamiętniki dziecka Warszawy i inne wspomnienia warszawskie”)

Pisano o Opinogórze...

Mój drogi Henryku, list Twój otrzymałem godzinę temu, siedząc w pokoju, który Ci opiszę. Ściany białe, bez obić; w oknach firanki zielone i białe; pod ścianą wspaniały fortepian; obok na stole gotowalnia ze szczerego srebra; kubki, lustra i wszystkie drobiazgi służące do czyszczenia paznokci, zębów, włosów itd., itd., flakony pełne wybornych perfum; dalej kominek, a na nim dwa niewielkie globusy; dalej, z boku, zawieszzone na ścianie, lśnią dubeltówki, dwa rogi myśliwskie nabijane złotem i kością słoniową, szabla, wykładane srebrem damasceńskiej roboty pistolety, torby myśliwskie, prochownice itd.; dalej drzwi, dalej piec; dalej moje łóżko pod kątem prostym do pieca, a na nim wytworna pościel i kaszmirowy szlafrok; tuż koło mnie ogromna szkatuła na podręczne drobiazgi, w której znalazłem po przyjeździe cztery tysiące florenów i gdzie złożyłem listy H [enriety]; dalej biurko, na którym stoi brązowa starożytna waza, a w niej bukiet kwiatów, dokoła zaś moje angielskie książki i moja pozytywka, krzyż z Koloseum, sztylet i wszystkie znane Ci przedmioty. Oto mój pokój. W chwili, gdy otrzymałem Twój list, siedziałem u boku kobiety, która grała i śpiewała dla mnie. Znasz ją: to pani Z [ałuska]. Co powiesz na to wszystko mój drogi? Otom nagle wielki pan, ja, mizerak! To ojciec przygotował tak to wszystko na mój przyjazd. Z okien widzę w dolinie gotycki zamek, który buduje się dla mnie, z wieżą ozdobioną rozetami i mauretańskimi kolumnami, dalej, w dole, trzy stawy i mnóstwo zieleni...

Z listu Zygmunta Krasieńskiego do Henryka Reeve'a, Opinogóra, 18 sierpnia 1832 r.

◀◀◀◀◀◀

...Opinogóra to prawdziwa oaza wznosząca się na łagodnym stoku zwieńczonym piękną zielenią drzew pośród rozległych równin pokrytych złocistymi łanami zbóż i bogatymi łąkami. Dom mojego teścia jest niski, wygodny, stary, gościnny i przyjemny dla oka – nasz mały zamek, natomiast, to istny klejnot. Jego gotycka wieża góruje nad całą okolicą – Dame Malbrough takiego nie miała. Nasze pokoje są prześliczne, uroczyste w swym surowym stylu, który pasuje do nich jak poważna zmarszczka do ładnej, uśmiechniętej buzi; okna o ostrych lukach przepuszczają przez swe kolorowe witraże łagodne światło, mile dla oka i mieniące się wszystkimi kolorami tęczy – a wieczorem widzimy jak słońce zachodzi na horyzoncie rzucając na równinę tysiące harmonijnych, żywych barw. Ogród jest ładny i zadbany, z jednej strony przylega

do niego mały staw, po którym można pływać na dwóch ładnych, zielonych łódkach przycumowanych do brzegu wśród trzciny i wysokich traw – opodal znajduje się folwark, gdzie wieczorem można zobaczyć powracające (z pastwiska) szwajcarskie krowy z dzwonekami u szyi; ponadto w po-

Zamek w Opinogórze, reprodukcja wg „Tygodnik Ilustrowany” nr 100 z 1877 r.

bliżu, w osobnej zagrodzie przechadzają się daniela, a białe łanie przeglądają się w sadzawce znajdującej się na ich terenie. Za sąsiadów mają dorodne kury z ostrogami, szaroniebieskie gołębie, wesole perliczki i wreszcie całe radosne i rozkrzyczane ptactwo domowe. Mała kaplica, gdzie chodzimy słuchać mszy św., stoi bielutka pośród zielonych drzew, cmentarz położony jest na stoku wzgórza, a plebania zamyka z tej strony ramy malowniczego obrazu, jaki przedstawia Opinogóra...

Z listu Elizy Krasieńskiej do Róży Branickiej, Opinogóra, 21 sierpnia 1843 r.

◀◀◀◀◀◀

...Pomyśl, że całą młodość przeżyłem czy w obozach, czy na dworze, czy w wielkim świecie, żyjąc nienaturalnym życiem. Świat ten poznałem, co mnie mamił w młodości, wiek był nadziei, żądza sławy, znaczenia krew burzyła. Siły dostarczały [!], wszystko się śmiało, Bóg błogosławił. Starość nadeszła, doświadczenie wypędziło nadzieję i ufność, trzeba się było zbliżyć do natury. Kto ma czyste sumienie nie boi się ze sobą samym obcować. Gospodarstwem się nie martwie, bo co Bóg weźmie, to i da. Już w mym wieku niewiele jest potrzeb. Tu jest przyjemność, której w mieście

mieć nie mogę, że jestem w stanie spełnić jakie mi tylko biedni lub włościanie przedstawiają, w mieście hurm żądań, których nie jest nikt w stanie dopełnić i najdłuższe tłumaczenie, odpowiedź ogólna, gdyby Pan chciał, to by zrobił.(...) Prócz tego nie mam sąsiedztwa, u nikogo nie bywam. Dzień mam rozłożony i równy dzień do wczoraj. Kaplica o dwa kroki, grób żony, ogród dom otacza, na polu zwierzyna, koń w stajni, bryczka w wozowni. 3 razy na tydzień okazja wszystkie gazety i pisma periodyczne przynosi, biblioteczka podręczna niewielka, ale dobrana, o pół mili rzeka prześliczna z łazienką. Od dzieci 3 razy na tydzień wiadomość i listy. Bardzo rano wstaję, póki chłód, bryczką jeżdżę, wracam i piszę; o pierwszej z południa obiad, kilka osób świątłych: doktor, kapelan, rządca, młodych ludzi kilku sposobiących się, rozmowa miła, światła, poważna. Po obiedzie się wypoczywa, potem konno się jeździ, o 8-ej dają lody, a potem się przy łóżku 3 świece zapalają i czyta się do 11-ej, i spokojnie zasypia. Czegóż mogę więcej w naszych czasach żądać jak spokoju...

Z listu gen. Wincentego Krasieńskiego do Kajetana Koźmiana, Opinogóra, 4 sierpnia 1851 r.

◀◀◀◀◀◀

Zamek w Opinogórze

O godzinę drogi od stacy drogi żelaznej nadwiślańskiej Śmiecin, góruje nad całą okolicą zameczek hrabiów Krasieńskich w Opinogórze, który ze wszech stron, w promieniu pięciowiorstwowym, widzialny jest wraz z otaczającym go parkiem. Załączona rycina przedstawia dwie jego ściany, jedną frontową ze wschodu, a drugą północną. Zbudowany był na miejscu dawnego drewnianego dworca książąt mazowieckich, zjeżdżających tu na łowy, do lasów, z których dzisiaj prawie śladu nie pozostało.

Zamek to niewielki, wzniesiony w stylu gotyckim, z bardzo ładną i wysmukłą wieżą, z której malowniczo przedstawia się krajobraz. Otoczony jest ogrodem niegdyś bardzo pięknym, założonym przez gen. Hr. Wincentego Krasieńskiego, ordynata opinogórskiego. Ogród ten, mieszczący w sobie dosyć rzadkie drzewa i krzewy, dzisiaj znajduje się w stanie zaniedbania. Opinogóra pamiętna jest śmiercią Bolesława księcia mazowieckiego w r. 1454.

W miejscowym kościele, niedawno pobudowanym na miejscu byłej kaplicy, spoczywają zwłoki Maryi Urszuli z książąt Radziwiłłów Krasieńskiej, matki poety Zygmunta.

S. F.

„Tygodnik Ilustrowany” nr 100 z 24 listopada 1877 r.

Zakątek poezji

Azalea

Krzew azalei w śnieżystym łonie
Tuli mdłych marzeń ulotne wonie
Przezroc jej liści objawia światu,
Że wiosna – życia nie odda kwiatu.

Pierwiosnek

Pierwiosnki uczuć, rozsiane tkliwie
Troskliwą ręką na serca niwie,
Przetrwają mężnie zar namiętności,
Kwitnąc wśród szronu późnej starości.

Fiołek alpejski

Jakby pustelnik w samotnej celi,
Z mchu się wychyla ubrany w bieli,
Z rąbkiem purpury, jak blask różany,
Co wieńczy serca męczeńskie rany.

Stokrotka

W złocisty puklerz zbrojne stokrotki
Hufcem rozkwitły jak żywe zwrotki
Hymnu natury, co w pieśń rozkwita
Po naszych łąkach i łanach żyta.

Drukujemy powyżej cztery wierszyki napisane przez córkę Zygmunta Krasińskiego – **Marię Beatrix z Krasińskich hr. Edwardową Raczyńską** (1850-1884), która odziedziczyła po ojcu nie tylko słabe zdrowie, wielką nadwrażliwość i ogromny krytycyzm otoczenia, ale i talent pisarki. Maria poświęciła je swoim ulubionym kwiatom.

O ciekawym, barwnym i tragicznym życiu starszej córki poety można przeczytać w książce Magdaleny Jastrzębskiej „Pani na Złotym Potoku. Opowieść o Marii z Krasińskich Raczyńskiej”, która jest do nabycia w naszym sklepiku muzealnym.

Z kroniki muzealnej

Wpis do Księgi Pamiątkowej Muzeum Romantyzmu:

W dniu 22 lutego 1959 roku, w przeddzień setnej rocznicy zgonu Z. Krasińskiego mówiłem przed kryptą autora „Nieboskiej” w imieniu Ziemi Ciechanowskiej: „Opinogóra, perła mazowieckiego krajobrazu, stanie się perłą kultury polskiej na wieki związana z Twoim imieniem i z nazwą epoki, w której żyłeś”.

Dnia 20 maja 1961 roku mogłem sobie powiedzieć na uroczystości otwarcia Muzeum Romantyzmu – A słowo stało się ciałem! Ciałem tym, jak dotychczas, jest przede wszystkim cacko neogotyckiej architektury – pałacyk Z. Krasińskiego.

20 września 1961 r. na pamiątkę pierwszego spotkania opinogórskiego z p. Aliną Świdorską, autorką *Zygmunta*

Teodor Leonard Młynarski
(przyt. red.: ówczesny redaktor
naczelný *Pięciu Rzek*)

* * *

Pierwszym kierownikiem Muzeum Romantyzmu w Opinogórze był Paweł Ornatkiewicz. Funkcję tę pełnił od 20 maja 1961 r. do 22 listopada 1961 r. Kolejno Muzeum Romantyzmu kierowali:

- Tadeusz Jan Dehnel – od 23 listopada 1961 r. do 28 lutego 1962 r.
- Janusz Królik – od 1 marca 1962 r. do 1 lipca 2004 r.
- od 2 lipca 2004 r. dyrektorem jest Roman Feliks Kochanowicz.

* * *

Pierwszy przewodnik-folder po Muzeum Romantyzmu pt. „Opinogóra” napisał w 1961 r. Adam Mausberger ówczesny dyrektor Muzeum Adama Mickiewicza w Warszawie (obecnie Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza), a zarazem twórca pierwszej ekspozycji w Muzeum Romantyzmu.

* * *

Od 1970 r. w każdą drugą niedzielę miesiąca o godz. 12.00 odbywają się koncerty muzyki poważnej, których pomysłodawcą i inicjatorem był wieloletni dyrektor Muzeum – Janusz Królik.

Pierwszy odnotowany „Koncert muzyki i poezji” odbył się w dniu 31 maja 1970 r. Był to koncert muzyki dawnej w wykonaniu uczniów Państwowych Szkół Muzycznych w Siedlcach i Płocku. Do kwietnia 2015 r. odbyło się 535 koncertów.

* * *

W 1961 r. Muzeum Romantyzmu odwiedziło 1.057 turystów. Do 2014 r. ekspozycje muzealne obejrzało 954.264 zwiedzających.

* * *

Do 1990 r. Muzeum Romantyzmu nie posiadało własnych sal wystawowych umożliwiających urządzenie wystaw czasowych. Dlatego w okresie 1961-1989 organizowano je w zakładach lub instytucjach, które takowe pomieszczenia posiadały. Były to głównie domy kultury, biblioteki lub inne muzea na terenie powiatu czy później woj. ciechanowskiego.

Pierwszą wystawą czasową zorganizowaną przez Muzeum była wystawa oświatowa w 1967 r. zatytułowana „Zygmunt Krasiński – Listy. Podróże”.

Stanisława Maliszewska

Muzeum Romantyzmu zaprasza do udziału w konkursach. Każdy znajdzie tu coś dla siebie! W 2015 roku planujemy przeprowadzenie trzech konkursów: plastycznego „Moja Opinogóra” (skierowany do uczniów przedszkoli i szkół podstawowych), literackiego „Boska Nie-Boska” (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych) oraz recytatorskiego poezji i prozy romantycznej (adresowany do uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych).

Szczegółowe informacje (terminy, regulaminy, karty zgłoszeń) na naszej stronie internetowej www.muzeumromantyzmu.pl.

Generał Krasiński mało znany

Muzeum Romantyzmu w Opinogórze i Muzeum Niepodległości w Warszawie organizują w dniach 8 – 9 października 2015 konferencję naukową pt. „Wincenty Krasiński i życie społeczno-kulturalne Warszawy i Królestwa Polskiego”. Odbędzie się ona w Opinogórze i w Warszawie.

Generał Wincenty Krasiński to twórca potęgi swojego rodu w XIX wieku, ojciec polskiego wieszczki romantycznego, Zygmunta. To osoba bardzo związana z Opinogórą, założyciel tutejszej ordynacji oraz rezydencji rodzinnej. W Warszawie generał czynnie uczestniczył w życiu kulturalnym i politycznym miasta.

Celem konferencji jest zapoznanie z aktualnym stanem badań nad tą postacią, jej życiem i działalnością. Mamy tu na myśli

Generał Wincenty Krasiński

działania na polu kultury, sztuki, polityki oraz wojskowości.

Inne zagadnienia, jakie będą nas interesowały w ramach konferencji to szeroko pojęte życie społeczno – kulturalne, intelektualne i naukowe w Królestwie Polskim, jego różne formy i aspekty.

Nadzór merytoryczny nad konferencją sprawować będą dr Andrzej Nieuważny z Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i dr Tomasz Jędrzejewski z Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w konferencji. Mamy nadzieję na zainteresowanie ze strony nauczycieli polonistów i historyków, szczególnie szkół ponadgimnazjalnych, którzy zechcieliby przybyć wraz z młodzieżą i wysłuchać wygłaszanych referatów.

Szczegółowe informacje dotyczące konferencji znajdują się na stronie internetowej Muzeum.

Izabela Wróblewska

Rzeźby Mieczysława Weltera

W naszym Muzeum prezentowana jest wystawa prac Mieczysława Weltera. To twórca blisko związany z Opinogórą. Właśnie on jest autorem stojących obok Dworu rzeźb – pomnika Zygmunta Krasińskiego oraz popiersia Jana Kochanowskiego.

Mieczysław Welter *Waldorff II* – terracota

Mieczysław Welter urodził się w roku 1928 w Śremie. W Poznaniu ukończył Liceum Sztuk Plastycznych oraz studia na Wydziale Rzeźby Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w pracowni prof. Bazylego Woytowicza i prof. Alfreda Wiśniewskiego, gdzie w roku 1952 otrzymał absolutorium. Dalsze studia kontynuował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w pracowni prof. Mariana Wnuka, gdzie złożył pracę dyplomową.

Od 1956 roku brał udział w wystawach krajowych i zagranicznych. W 1960 przebywał na stypendium Ministra Kultury i Sztuki we Włoszech. Odbił szereg podróży artystycznych po Europie, a także Meksyku, Korei i Mongolii. Artysta wystawiał indywidualnie, uczestniczył również w wystawach sztuki polskiej w kraju i zagranicą. Cała jego rodzina związana jest ze sztuką poprzez rzeźbę, malarstwo i konserwację zabytków.

Mieczysław Welter jest laureatem wielu polskich i europejskich nagród i wyróżnień. W roku 2008 otrzymał Złoty Medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis, przyznany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jest to prestiżowe odznaczenie honorujące wybitne zasługi na polu kultury.

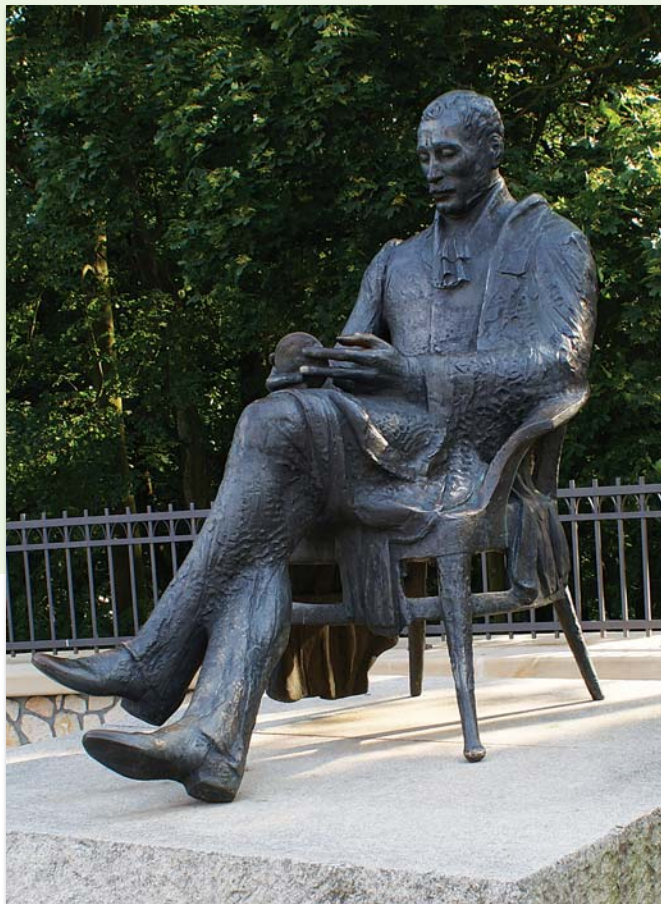
W roku 2010 twórca przekazał naszemu Muzeum kilkadziesiąt rzeźb. Były one początkowo pokazywane w podziemiach Dworu Krasińskich, a następnie odbyły podróż po Mazowszu i nie tylko. Pokazywano je w muzeach i centrach kultury w Sierpcu, Przasnyszu, Pułtusku, Ciechanowie, Ostrołęce, Radomiu

oraz w Szczecinie. Ponownie wrócić do Opinogóry w 2014 i są eksponowane w jednym z przeszklonych bocznych skrzydeł parkowej oranżerii.

Cała kolekcja liczy ponad 40 rzeźb. Są to m. in. portrety, popiersia, rzeźby figuralne. Jednorazowo nie możemy pokazać wszystkich prac. Ekspozycja jest więc co 2 – 3 miesiące zmieniana tak, by pokazać nowe obiekty.

Zapraszamy serdecznie do zobaczenia wystawy.

Izabela Wróblewska

180. rocznica pierwszego wydania *Nie-Boskiej Komedii*

W tym roku mija 180 lat od pierwszego wydania *Nie-Boskiej komedii* Zygmunta Krasińskiego. Utwór powstał w 1833 r. (Zygmunt Krasiński miał wtedy 21 lat), a po raz pierwszy wydany został w Paryżu w drukarni Pinarda w lutym 1835 nakładem 250 egzemplarzy. Dzieło było anonimowe, opatrzone notatką: „Zaczęte w Wiedniu na wiosnę, skończone w Wenecji w jesieni 1833 r”.

Reedycje ukazały się w 1837 i 1858 roku. Utwór z personaliami twórcy pojawił się w I tomie *Poezji* Zygmunta Krasińskiego, wydanym w Lipsku 1863 r., natomiast pierwszą realizacją sceniczną było przedstawienie w Krakowie 29 listopada 1902 r. w opracowaniu Jana Spitzziara i Aleksandra Zelwerowicza. Później tego zadania podjęli się tak wielcy twórcy jak: Leon Schiller, Konrad Swinarski i Adam Hanuszkiewicz. Kilka miesięcy temu (20 grudnia 2014 r.) w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie duet

Karta tytułowa pierwszego wydania *Nie-Boskiej Komedii*

Monika Strzępka – Paweł Demirski wystawił spektakl: *nie-boska komedia. WSZYSTKO POWIEM BOGU!*

Poeta wiedział, że dramat przede wszystkim ze względu na podejmowaną tematykę związaną z rewolucją społeczną, będzie szeroko omawiany w polskim społeczeństwie. W liście do Konstantego Gaszyńskiego z 21 listopada 1833 r. pisał:

Mam dramat dotyczący się rzeczy wielkiego naszego – walka w nim dwóch pryncypów: arystokracji i demokracji – tytuł Mąż.

Książki w Oficynie

Biblioteka muzealna znajduje się w oficynie dworskiej należącej do zespołu pałacowo-parkowego.

Zbiór biblioteczny jest systematycznie powiększany i uzupełniany o książki i czasopisma o szerokim zakresie tematycznym. Źródłem ich nabywania są zakupy księgarskie, aukcyjne, antykwaryczne, dary od osób prywatnych i instytucji. Publikacje gromadzone są przede wszystkim pod kątem przydatności do prowadzenia badań naukowych i celów wystawienniczych Muzeum. Głównym obszarem zainteresowania jest literatura polska XIX i XX w. ze szczególnym uwzględnieniem epoki romantyzmu, publikacje na temat życia i twórczości Zygmunta Krasińskiego oraz dotyczące rodu Krasińskich i jego wybitnych przedstawicieli. Obok książek z zakresu historii (ze szczególnym uwzględnieniem okresu zaborów oraz epoki napoleońskiej), muzealnictwa, historii sztuki, architektury w zbiorach znajdują się też pamiętniki, biografie, słowniki, encyklopedie – współczesne oraz wydane przed 1945 r. Jest także wydzielony księgozbiór regionalny zawierający m. in. publikacje dotyczące Opinogóry i okolic.

W bibliotece znajdują się dzieła Z. Krasińskiego wydane za życia pisarza, m. in. *Przedświt* (Paryż 1843), *Resurrecturis* (Paryż 1852), *Irydion* (1851).

Biblioteka Muzeum Romantyzmu od 2009 roku jest dysponentem zbiorów

archiwalno-bibliotecznych pochodzących z Ośrodka Dokumentacji Wychodźstwa Polskiego przy Domu Polonii w Pułtusku. Zgromadzono w nim cenne i różnorodne zbiory dokumentujące życie i działalność Polaków na wychodźstwie, głównie organizacji polonijnych, związków kulturalnych, sportowych, wyznaniowych i spuścizny osób prywatnych. Zbiory te obejmują różnego typu archiwalia (ok. 20 m. b.), książki (ok. 12 tys. woluminów) czasopisma, a także płytotekę, fotografie, mapy, informatory oraz inne materiały życia społecznego. Najstarsze dokumenty i zbiory pochodzą z ostatniego ćwierćwiecza XIX wieku, lecz najbogatsze zasoby odnoszą się do ubiegłego stulecia. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje dar Stanleya Naja, zawierający m. in. dane o instytucjach polonijnych obu Ameryk, organizacjach kościelnych czy prasie polonijnej z lat 1899-1988. Nieocenioną wartość dokumentalną mają wykazy Centrów Rekrutacyjnych do Armii gen. J. Hallera (1917-1918). Bogatym i przydatnym źródłem do poznania życia wewnętrznego Polonii amerykańskiej są zbiory czasopism, w tym takich tytułów, jak: „Naród Polski” (1917-1959) czy „Ameryka Echo” (1914-1969).

W styczniu b. r. została podpisana umowa o współpracy między Muzeum Romantyzmu w Opinogórze a Archiwum Akt Nowych w Warszawie. Głównym celem wspólnego projektu jest przeprowadzenie

Przeszłę Ci manuskrypt, nie wątpię, że zyski będą, bądź laskaw je przyjąć od przyjaciela. Rzecz, sądzę, dobrze napisana. Jest to obrotna tego, na co się targa wielu hołyszów: religii i chwały przeszłości! Bezimiennie powinno być wydrukowane, nikt nie powinien domyślić się autora.

Nie-Boska... wzbudziła żywą reakcję odbiorców. Dyskutowano o niej na salonach, pisano zarówno w prywatnych listach, jak i w prasie. Dziełem zajmowali się znani krytycy literaccy, m. in. Jan Niezabytowski, Karol Libelt, Edward Dembowski.

Konstanty Gaszyński w swoim pamiętniku *Zygmunt Krasiński i moje z nim stosunki* wspomina, że pierwsi odbiorcy poznali od razu, że „wielki poeta stanął obok Mickiewicza na horyzoncie literatury krajowej”. A sam Adam Mickiewicz w wykładach z katedry paryskiej nazywa utwór „najznakomitszym dziełem” i poświęca mu sześć wykładów, odwołując się do obszernej fragmenty.

Nie-Boska Komedja dziś utrzymuje niezmiennie swą pozycję jednego z bezspornych arcydzieł literatury polskiej. Jest tworem mówiącym o sprawach ważnych i trudnych. Szkoda, że coraz mniej znanym. Zwłaszcza młodszemu pokoleniu...

Aldona Łyszkowska

szeroko pojętej konserwacji ratunkowej zasobu, niezbędnej aby podjąć kolejne zadanie czyli merytoryczne opracowanie zasobu. Ostatnim etapem prac przy obiektach poddawanych pracom konserwatorskim będzie digitalizacja zasobu i upublicznienie ich na stronie internetowej.

Nową inicjatywą Biblioteki jest utworzenie Biblioteki Poezji Polskiej. Gromadzone są w niej książki z utworami polskich poetów tworzących w lokalnych społecznościach, ale nie tylko. Naszą ambicją jest pozyskiwanie możliwie wszystkich wydawnictw z poezją polską, jakie ukazują się w kraju: tomików indywidualnych, almanachów i antologii poezji.

Zbiory BPP opierają się wyłącznie na darowiznach, za które dziękujemy wszystkim przysyłającym książki. Liczymy, że dzięki BPP Muzeum, będzie „domem spotkań” polskich poetów, którzy będą licznie przyjeżdżać na spotkania autorskie. Dwa z nich, otwierające cykl spotkań „Wiersze przy lampie naftowej” odbyły się w 2014 r. Zaprezentowało się kilku znanych poetów m. in. Aleksander Nawrocki. Na kolejne spotkanie mamy przyjemność zaprosić już 31 maja 2015 r., będziemy gościć Leszka Żulińskiego i Katarzynę Nazaruk.

Zainteresowanych przekazaniem swoich tomików poezji do zbiorów Biblioteki Poezji Polskiej prosimy o kontakt korespondencyjny, telefoniczny lub mailowy (agnieszka.wichowska@muzeumromantyzmu.pl).

Agnieszka Wichowska

Zapowiedzi:

2 maja 2015 r. – Imieniny Zygmunta.

W programie:

- wernisaż „Chciałem odbudować polską duszę. W hołdzie Władysławowi Reymontowi, pierwszemu Nobliście Niepodległej Polski”
- koncert w wykonaniu kwartetu puzonowego HIBIKI Trombones
- koncert fortepianowy w wykonaniu Piotra Kajetana Matczuka

10 maja 2015 r., godz. 12.00, Oranżeria
Koncert nr 536 w wykonaniu Karola Radziwonowicza

16 maja 2015 r. Noc Muzeów

23 maja 2015 r., godz. 17.00, Oranżeria
„TEJ NOCY BĘDZIE FAJNIE” z piosenkami Grechuty, Okudźawy, Wysockiego, Nohavicy i Cohena.

Aranżacje: Rafał Grząka

Występują: Wojtek Gęsicki (śpiew i prowadzenie), Rafał Grząka (akordeon) i Przemek Wojciechowski (akordeon)

31 maja 2015 r.,

Wiersze przy lampie naftowej – spotkanie poetyckie

7 czerwca 2015 r., godz. 15.00, Oranżeria
Koncert „Wokół nocy i dni” na harfę i smyczki

14 czerwca 2015 r., godz. 12.00, Oranżeria
Koncert nr 537 pt.: „Myśleć sercem. Papieskie inspiracje” w wykonaniu Dariusza Jakubowskiego (recytacje), Katarzyny Thomas (sopran), Piotra Szafranca (fortepian)

W dniach **14 – 21 czerwca 2015 r.** odbywać się będą Dni Kultury Chrześcijańskiej w Kościołach fundacji Krasieńskich. Organizatorem Dni Kultury Chrześcijańskiej jest Muzeum Romantyzmu w Opinogórze wraz z parafiami w Opinogórze, Pałukach, Krasnem. Organizacyjnie wspierać wydarzenie będą I LO w Ciechanowie, SP i Gimnazjum w Opinogórze oraz GOK w Opinogórze.

27 czerwca 2015 r., godz. 17.00, Oranżeria
Koncert z udziałem Elżbiety Adamiak „Trwaj chwilo, trwaj”

12 lipca 2015 r., godz. 12.00, Oranżeria
Koncert nr 538 w wykonaniu Grzegorza Bukały

25 lipca 2015 r., godz. 17.00, Oranżeria
Koncert z udziałem Katarzyny Dąbrowskiej

9 sierpnia 2015 r., godz. 12.00, Oranżeria
Koncert nr 539 w wykonaniu Mamiko Ueyama (fortepian) oraz Iwony Murawskiej-Truszyńskiej (sopran)

15 sierpnia 2015 r., godz. 18.00, Oranżeria
Monodram poetycki na podstawie tekstów Zbigniewa Herberta „Życiorys” w wykonaniu Wojciecha Wysockiego, muzyka na żywo Piotr Kajetan Matczuk.

22 sierpnia 2015 r., godz. 17.00, Oranżeria
Koncert z udziałem Agnieszki Grochowicz.

13 września 2015 r., godz. 12.00 Oranżeria
Koncert nr 540 „Niebo złote Ci otworzę” z piosenkami Agnieszki Osieckiej, Bułata Okudźawy, Marka Grechuty, Zygmunta Koniecznego, Leszka Długosza, a także poezja Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Tadeusza Różewicza, Czesława Miłosza, Stanisława Wyspiańskiego, Mirona Białoszewskiego. Wystąpi Artur Gotz, aktor scen Warszawy i Łodzi.

26 września 2015 r., godz. 17.00 Oranżeria
Koncert w wykonaniu zespołu „Wyspy Dobrej Nadziei”. Na program składają się wiersze polskich poetów, do których muzykę tworzy lider zespołu Adam Tkaczyk. Są to przede wszystkim utwory Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, a także Edwarda Stachury, Jonasza Kofty i Włodzimierza Jasińskiego oraz Władysława Grabana.

11 października 2015 r., godz. 12.00 Oranżeria
Koncert nr 541 w wykonaniu Barbary Białowąs i zespołu muzycznego.

24 października 2015 r., godz. 17.00 Oranżeria
Koncert z udziałem Izabeli Trojanowskiej, polskiej aktorki i piosenkarki.

8 listopada 2015 r., godz. 12.00 Oranżeria
Koncert nr 542 w wykonaniu Michała Gogolewskiego (bas) i Roberta Gorgonia (fortepian)

13 grudnia 2015 r., godz. 12.00 Oranżeria
Koncert nr 543 pt. „Kołysanki Marii Panny” w wykonaniu studentów Uniwersytetu Muzycznego im. F. Chopina w Warszawie pod kierunkiem prof. Jadwigi Rappé.

Alicja Wodzyńska

REYMONT W OPINOGÓRZE

2 maja br., w czasie organizowanej w naszym Muzeum cyklicznej imprezy „Imieniny Zygmunta”, odbędzie się wernisaż wystawy „Chciałem odbudować polską duszę. W hołdzie Władysławowi Reymontowi, pierwszemu Nobliście Niepodległej Polski”.

Teodor Axentowicz, *Na Gromniczną*, niedatowany; pastel, karton, 51x67 cm

Wystawę przygotowały dwie warszawskie placówki – Muzeum Niepodległości i Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego oraz Muzeum Mazowieckie w Płocku.

W roku 2014 minęła 90. rocznica przyznania Władysławowi Reymontowi literackiej Nagrody Nobla za powieść „Chłopi”. Z kolei w 2015 mija 90 lat od śmierci pisarza. Wystawa jest jednym

z wydarzeń związanych z obchodami tych rocznic. Honorowy Patronat nad nią objął Prezydent RP Bronisław Komorowski.

Ponadto Samorząd Województwa Mazowieckiego ustanowił rok 2015 „Rokiem Władysława Reymonta na Mazowszu”. Pisarz był bowiem blisko związany z tym regionem Polski.

Wystawa prezentuje malarstwo polskie tematycznie związane z zainteresowaniami autora „Chłopów”. Jest próbą zilustrowania tej powieści dziełami malarskimi, pokazuje związki literatury z malarstwem. Przedstawione obrazy prezentują piękno przyrody, następujące po sobie pory roku, swego rodzaju naturalny kalendarz i wynikające z niego zajęcia i prace polowe. Są tu portrety mieszkańców wsi oraz sceny z ich życia.

Autorami prezentowanych obrazów są malarze, którzy tworzyli w okresie życia Reymonta. Pisarz mógł znać ich osobiście, mógł oglądać ich prace. Na wystawie zgromadzono dzieła takich znanych i cenionych twórców jak: Teodor Axentowicz, Józef Chełmoński, Józef Mehoffer, Włodzimierz Tetmajer, Adam Setkiewicz, Stanisław Kaczor – Batowski, Leon Wyczółkowski.

Interesującym uzupełnieniem ekspozycji są grafiki Tadeusza Kulisiewicza.

Serdecznie zapraszamy do zwiedzenia ekspozycji. Wystawa będzie czynna do końca września.

Izabela Wróblewska

NOWA WYSTAWA WE DWORZE

W czerwcu bieżącego roku Dział Sztuki Muzeum Romantyzmu w Opinogórze planuje otworzyć nową ekspozycję stałą w Dworze Krasieńskich w Opinogórze, prezentującą dziewiętnastowieczne malarstwo polskie. Na ekspozycji rozmieszczonej w pięciu salach Dworu Krasieńskich zaprezentujemy ponad 50 obrazów, pochodzących ze zbiorów własnych Muzeum, a także

m. in. z Muzeów Narodowych z Warszawy i Krakowa, Muzeum Okręgowego w Tarnowie i od osób prywatnych. Dzieła te są autorstwa najwybitniejszych polskich malarzy m. in. Jana Matejki, Henryka Rodakowskiego, Piotra Michałowskiego, Aleksandra Gierymskiego, Wojciecha Kossaka, Aleksandra Kotsisa, Stanisława Witkiewicza, Józefa Oleszkiewicza, Henryka Siemiradzkiego, Miłosza i Wilhelma Kotarbińskich oraz wielu innych. Tematyka obrazów także będzie bogata, od wielkoformatowych obrazów historycznych, poprzez realistyczne sceny rodzajowe, romantyczne pejzaże, ilustracje dzieł literackich oraz duża grupa portretów męskich i kobiecych.

Wystawę wzbogacą rzeźby wybitnych rzeźbiarzy XIX w., które przez wiele lat były ozdobą Galerii Rzeźby w Starej Pomarańczarni w Łazienkach Królewskich. Ekspozycję dopełnią meble z epoki, prezentujące różnorodność stylową w meblarstwie.

Ze względu na wysoką wartość artystyczną pokazywanych dzieł, wystawa stanie się jedną z najlepszych galerii malarstwa i rzeźby XIX w. w kraju.

Magdalena Bral

DWUSTULECIE WATERLOO

W czerwcu br. zaprezentujemy wystawę upamiętniającą 200. rocznicę bitwy pod Waterloo.

Batalia ta miała miejsce 18 czerwca 1815 roku i przeszła do historii jako jedna z najważniejszych bitew w dziejach świata. Do dziś jest ona synonimem ostatecznej klęski Napoleona Bonaparte. Stała się podstawą do formowania nowego porządku w ponapoleońskiej Europie, porządku, który miał panować na kontynencie przez następne stulecie.

Bitwa pod Waterloo doczekała się ogromnej ikonografii. Powstało mnóstwo obrazów, grafik, kart pocztowych pokazujących głównych bohaterów bitwy, wojska, sceny walk.

Na wystawie zaprezentujemy pocztówki pochodzące zarówno ze zbiorów Muzeum, jak i od prywatnych kolekcjonerów. Ponadto będzie można zobaczyć figurki szwoleżerów pochodzące z prywatnego Muzeum Wojen Napoleońskich w Witaszycach.

W czasie eksponowania wystawy planowane są różne atrakcje. Pojawią się członkowie grup rekonstrukcyjnych specjalizujących się w odtwarzaniu wydarzeń doby napoleońskiej. Zaprezentują oni scenki z życia codziennego szwoleżerów, ich umundurowanie, musztrę. Rekonstruktorzy pokażą również filmy dokumentujące przygotowywane przez nich inscenizacje. Poza tym odbędą się projekcje filmów fabularnych poświęconych wojnom napoleońskim.

Serdecznie zapraszamy na naszą stronę internetową. Tam znajdą się informacje dotyczące terminu otwarcia ekspozycji i plan towarzyszących jej imprez.

Izabela Wróblewska

WYDAWNICTWA

Muzeum Romantyzmu w 2015 r. planuje wydać dwie pozycje książkowe.

Pierwsza to „Modlitwy i wiersze” Zygmunta Krasieńskiego. Publikacja prezentuje mało znane utwory trzeciego wieszca o tematyce religijnej. Część z nich pochodzi z rękopisu po raz pierwszy wydanej w 1899 roku przez Bibliotekarza Ordynacji Zamojskich. Teksty przeznaczone były dla Joanny Bobrowej, ówczesnej miłośnicy poety. Nie zostały opatrzone przez autora żadnym tytułem. Jak pisał Juliusz Kleiner modlitwy miały „uczyć, jak się do Boga zwracać i w co wierzyć”. Do tego cyklu dołączyliśmy dwie modlitwy Krasieńskiego napisane w innym czasie i jego wiersze o tematyce religijnej.

Druga książka, która ukaże się w tym roku staraniem Muzeum Romantyzmu to „Mazowsze Krasieńskich. Opinogóra – Pałuki – Krasne. Szlakiem kościołów fundacji Krasieńskich”. Jest nawiązaniem do publikacji o tym samym tytule, jaka ukazała się w ubiegłym roku. Zaprezentowano w niej trzy miejscowości: Opinogórę Górną, Pałuki i Krasne, w których do dziś widać działalność rodu Krasieńskich. Oprócz istniejących w tych miejscowościach świątyń godnym uwagi jest zespół pałacowo-parkowy Krasieńskich w Opinogórze, obecnie siedziba Muzeum Romantyzmu (również przedstawiony w publikacji).

Aldona Łyszowska

Napoleon Bonaparte

**Zapraszamy do korzystania
z oferty naszych lokali
gastronomicznych:
Gościńca Ogrodnika,
Kawiarni pod Kasztanami
oraz Kawiarni w Oranżerii.**

Na terenie Muzeum istnieje
możliwość organizacji imprez
okolicznościowych, uroczystości
rodzinnych, spotkań bizneso-
wych, konferencji itp.

**Cena i warunki
do uzgodnienia osobiście,
telefonicznie
23 671 70 25; 516 044 532
lub pocztą elektroniczną
gastronomia@muzeumromantyzmu.pl**

R E K L A M A

WR

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWE "WR" SP. Z O.O.
ul. Leszno 59, 06-300 Przasnysz

www.pphwr.com.pl

cięcie wodą

toczenie

frezowanie

gięcie

spawanie

pokrycia galwaniczne

